

Nr 122.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
-anslag till åtgärder för arbetsmarknadens reglering
m. m. jämte i ämnet väckta motioner.*

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkterna 50—53, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1950/51 såsom reservationsanslag beräkna till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. 17 000 000 kronor, till Kostnader för överflyttning av arbetskraft 100 kronor, till Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet 100 kronor samt till Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m. 1 500 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 145, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 mars 1950, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om understöd åt sjömän vid arbetslöshet i utländsk hamn i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredraganden förordat samt att under femte huvudtiteln anvisa dels till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor, dels ock för budgetåret 1950/51 såsom reservationsanslag till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. 19 800 000 kronor, till Kostnader för överflyttning av arbetskraft 100 kronor, till Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet 100 kronor samt till Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m. 1 500 000 kronor.

I skrivelse den 13 januari 1950 har arbetsmarknadsstyrelsen redogjort för arbetsmarknaden under år 1949 samt för den sannolika utvecklingen av arbetsmarknaden under år 1950. Beträffande dessa frågor torde hänvisning få ske till propositionen s. 2—5.

Åtgärder i anledning av sjöfolks arbetslöshet i utländsk hamn.

En svensk sjöman, som blir arbetslös i utländsk hamn (med undantag av Narvik) är avstängd från möjligheten att erhålla understöd från erkänd arbetslöshetskassa. Han kan icke heller erhålla kontantunderstöd enligt där-om gällande bestämmelser. I den mån han icke erhåller understöd från t. ex. utländsk arbetslöshetskassa — vilket kan förekomma — har han icke annan möjlighet till hjälp än de med återbetalningsskyldighet förenade understöd, som lämnas genom utrikesförvaltningen. En sjöman är sålunda om han blir

arbetslös i utländsk hamn väsentligt sämre ställd än den som blir arbetslös i hemlandet.

I propositionen nr 145 redovisas vissa av 1946 års sjömanskommitté framlagda förslag om arbetsförmedling och understöd för sjöfolk vid arbetslöshet i utländsk hamn i syfte att nå en motsvarighet till vad som i dessa hänseenden gäller i Sverige. Hjälpverksamheten har av kommittén föreslagits koncentrerad till vissa större utländska hamnar — kommittén har räknat med 12 sådana — där svenska sjömän i särskild utsträckning uppehålla sig. I dessa hamnar, som skulle förklaras vara centralhamnar, borde arbetsförmedling och understödsutbetalning äga rum.

Föredraganden anser starka rättviseskäl tala för att svenska sjömän utomlands i möjligaste mån komma i åtnjutande av de förmåner, som utgå till svenskar i hemlandet och för vilka även sjömännen beskattas. Han framhåller emellertid samtidigt, att utan särskild erfarenhet kan varken den lämpligaste organisationsformen för denna verksamhet eller administrationskostnaderna härför bedömas. Någon tids försöksverksamhet borde därför föregå ett slutligt ståndpunktstagande till förslaget i dess helhet, och för nästa budgetår föreslås endast hjälpverksamhet i fråga om Antwerpen och New York, där behovet anses särskilt framträdande. Av erfarenheten från denna försöksverksamhet borde bero, på vad sätt hjälpverksamheten sedermera skulle utvidgas.

Föredraganden delar kommitténs uppfattning, att staten bör påtaga sig större ansvar för att en mera organiserad arbetsförmedling kommer till stånd samt tillstyrker vidare kommitténs förslag om understödsutbetalning. För nämnda förslag har i huvudsak följande redogörelse lämnats.

Kommittén föreslår, att i centralhamn understöd från vederbörande arbetslöshetskassa skall kunna förskottsvis utbetalas till arbetslöshetsförsäkrad sjöman. Även hjälp motsvarande kontantunderstöd från arbetslöshetsnämnd till sådan arbetslös, som icke är försäkrad, bör enligt kommitténs mening kunna utgivas i centralhamn. För varje centralhamn skall enligt förslaget fastställas en *dagsumma* å det sammanlagda belopp, varmed understöd med hänsyn till levnadskostnaderna på orten högst må utgå. Dagsumma skall bestå av tre delar, dagunderstöd, utlandstillägg och utfyllnadsbelopp. Arbetslös, som icke är berättigad till understöd från arbetslöshetskassa, skall äga uppbära *d a g u n d e r s t ö d* motsvarande det kontantunderstöd, som vid arbetslöshet i Sverige genom arbetslöshetsnämnd lämnas till ensam person i lägsta ortsgrupp eller f. n. 3 kronor 50 öre. Då kostnaden för anskaffandet av tillfällig bostad kan förutses bli avsevärt högre än den normala bostadsutgiften för dag för en arbetslös i Sverige, som vanligen bor kvar i för längre tid förhyrd bostad, föreslås ett särskilt *u t l a n d s t i l l ä g g* utgörande 25 % av dagsumman. Slutligen föreslås att särskilt *u t f y l l n a d s b e l o p p* skall utgå med den summa, som erfordras för att dagunderstöd och utlandstillägg jämte detta tillskott skola uppgå till den för hamnen i fråga fastställda dagsumman. Även understödsberättigad kassamedlem bör, om han befinnes vara i behov därav, kunna erhålla utlandstillägg jämte utfyllnadsbelopp, så att kassaunderstödet, utlandstillägget och utfyllnadsbeloppet tillsammans komma att uppgå till dagsumman. Den föreslagna hjälpverksamheten, som avses vara behovsprövad, har av kommittén utformats i anslutning till vad som föreskrivits om erkända arbetslöshetskassar och i kungörelsen angående hjälpåtgärder vid arbetslöshet.

Det i dagsumman ingående utfyllnadsbeloppet — däremot icke dagunderstöd och utlandstillägg — skall enligt förslaget återbetalas i likhet med vanlig fattigvård. Dagsumman har beräknats för nödortftig försörjning och anses därför böra utgå med samma belopp för såväl kassamedlemmar som oförsäkrade. Då understödet från sjöfolkets och maskinbefällets arbetslöshetskassor överstiger det av arbetslöshetsnämnd utgivna dagunderstödet, innebär förslaget, att det med återbetalningsskyldighet förenade utfyllnadsbeloppet kommer att bli avsevärt större för oförsäkrade arbetslösa än för kassamedlemmar. Fördelarna med arbetslöshetsförsäkringen skulle därigenom på ett önskvärt sätt framträda.

De sjömän, som till följd av självförvårdad arbetslöshet elier annan anledning under viss tid utestängas från berörda understödsform, avses liksom hittills skola i vanlig ordning kunna ansöka om ekonomiskt bistånd hos konsul.

För organisationen av den föreslagna verksamheten föreslås inrättandet av en utrikesdepartementets understödsnämnd. Ersättningarna till nämnden, vilka uppskattats till högst 2 000 kronor, föreslås få tillsvidare bestridas från femte huvudtitelns kommittéanslag.

Föredraganden räknar med att verksamheten i Antwerpen skall i sin helhet skötas av befattningshavare vid det där inrättade generalkonsulatet såsom tjänsteåliggande. I New York anses arbetsförmedlingen liksom f. n. kunna handhas av det där befintliga skandinaviska förmedlingskontoret. Utbetalningen av understöd bör enligt föredragandens mening skötas av generalkonsulatets personal såsom tjänsteåliggande. Särskilda medel för förstärkning av personalen vid konsulaten ha icke beräknats.

För understöd och resebidrag erforderliga medel föreslås skola utgå från det under femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. En exakt beräkning av medelsåtgången på understödsverksamheten under budgetåret 1950/51 kan icke göras med hänsyn till bl. a. ovissheten rörande arbetslöshetens omfattning under nästa budgetår. Till viss del beräknas kostnadsökningen komma att motsvaras av en minskning av utgifterna under tredje huvudtitelns anslag till Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare.

Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående den föreslagna verksamheten.

Anslagsberäkningar.

Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Under ifrågakvarande rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 17 000 000 kronor.

Kostnaderna under anslaget beräknas numera för innevarande budgetår uppgå till avsevärt högre belopp än som tidigare antagits. Kostnadsökningen faller på beredskapsarbetena, arkivarbets- och musikerhjälpverksamheten samt de statliga steninköpen. De högre kostnaderna för beredskapsarbeten

bero dels på att dylika arbeten måst tillgripas i större utsträckning än under det föregående budgetåret och dels på att den förskjutning från den statliga till den statskommunala formen, som eftersträvats under de senaste budgetåren, icke kunnat genomföras i avsedd omfattning. Ökningen av kostnaderna för arkivarbeten och musikerhjälp betingas främst av att antalet hänvisningar till sådant arbete måst ökas något. Slutligen ha kostnaderna för inköp av gatsten stegrats på grund av minskad export.

Föredraganden har godtagit arbetsmarknadsstyrelsens beräkning av medelsbehovet för innevarande budgetår och tillstyrker därför, att för budgetåret anvisas ett tilläggsanslag med det av styrelsen föreslagna beloppet 4 000 000 kronor.

Medelsbehovet för budgetåret 1950/51 har av arbetsmarknadsstyrelsen beräknats till 18 500 000 kronor, därvid styrelsen utgått ifrån att kostnaderna för statens gatstensinköp för tiden fr. o. m. den 1 januari 1951 i enlighet med förslag av 1946 års stenindustriutredning skola överföras på anslag under sjätte huvudtiteln. Då en överflyttning av kostnaderna för steninköpen till sjätte huvudtiteln f. n. icke funnits påkallad, ha medel för steninköp under hela nästa budgetår beräknats under nu ifrågavarande anslag. Detta har därför ökats med ett belopp av 1 300 000 kronor i förhållande till arbetsmarknadsstyrelsens förslag, vilket föredraganden i övrigt godtagit.

I detta sammanhang erinrar föredraganden vidare, att den vid flera tillfällen behandlade frågan om dyrortsgraderingen av kontantunderstöden till arbetslösa tidigare gjorts beroende av en förbättring av statens bidrag till de erkända arbetslöshetskassorna. Då någon sådan förbättring fortfarande icke kommit till stånd, förutsattes kontantunderstödens nu gällande dyrortsgradering få bestå även under nästa budgetår.

Anslaget har för nästa budgetår upptagits till (18 500 000 + 1 300 000) 19 800 000 kronor.

Kostnader för överflyttning av arbetskraft. Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 100 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår har av arbetsmarknadsstyrelsen upptagits till 3 092 000 kronor eller — om vissa kostnader för kollektiva hushåll vid betskötsel och för 100 utländska (österrikiska) läkare medräknas — till 3 317 000 kronor. Då reservationen vid utgången av innevarande budgetår beräknats till 7 717 000 kronor, har styrelsen föreslagit, att anslaget för budgetåret 1950/51 — liksom för innevarande budgetår — uppföres med allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

Sedan 1949 års riksdag ifrågasatt huruvida icke arbetsblockorganisationen borde kunna avvecklas, ha särskilda utredningsmän från riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, arbetsmarknadsstyrelsen och livsmedelskommissionen föreslagit, att organisationen skall bestå även under fredstid, vilket också tillstyrkts i de flesta yttrandena. Föredraganden har i denna fråga anfört följande.

Jag är för min del icke f. n. beredd att förorda bifall till förslaget. Det bör enligt min uppfattning undersökas, huruvida icke organisationens uppgifter

under fredstid kunna nedläggas eller överföras till andra organ. Då utformningen av arbetsförmedlingens ombudsorganisation torde kunna påverkas av huruvida en arbetsblockorganisation finnes eller icke, synes det lämpligt, att åt de utredningsmän, som tillkallats för översyn av arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen, uppdrages att även pröva frågan om arbetsblockorganisationens fortbestånd. Förslag i ämnet torde böra föreläggas nästa års riksdag. I avbidan på ställningstagande i frågan böra några större förändringar i organisationen icke vidtagas. Möjligheterna att begränsa organisationens verksamhet och främst att minska överblockledarnas arbetsuppgifter under nästa budgetår böra dock undersökas i särskild ordning. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut härom. Särskilda medel för arbetsblockorganisationen böra icke för nästa budgetår beräknas under anslaget till Kostnader för överflyttning av arbetskraft.

I likhet med arbetsmarknadsstyrelsen anser föredraganden, att de särskilda jordbrukslägren för utländska studenter böra upphöra. Frågan om bidrag till anordnande av kollektiva hushåll för arbetskraft, som sysslar med betskötsel och betupptagning, anses böra prövas med hänsynstagande till förhandlingarna rörande de allmänna villkoren för betodlingen.

Medelsbehovet till åtgärder för partiellt arbetsföra har i särskild proposition den 17 februari 1950 angående vissa åtgärder för arbetsvård åt partiellt arbetsföra för nästa budgetår under nu ifrågavarande anslag uppskattats till ca 980 000 kronor.

Föredraganden har i övrigt i huvudsak icke något att erinra mot vad arbetsmarknadsstyrelsen anfört rörande nu ifrågavarande anslag. Med hänsyn till den fortfarande betydande reservationen å anslaget har detta såsom styrelsen föreslagit upptagits endast med ett formellt belopp av 100 kronor.

Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet. Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 100 kronor.

De sammanlagda utgifterna under anslaget för budgetåret 1950/51 ha av arbetsmarknadsstyrelsen beräknats till 4 135 000 kronor samt de för samma budgetår under anslaget tillgängliga medlen till 4 140 000 kronor. Styrelsen har därvid uppskattat kostnaderna för återanskaffning och nyanskaffning av maskiner m. m. till 3 200 000 kronor. Styrelsen avser att utarbeta anskaffningsprogram och kostnadsberäkningar i avsikt att bringa maskinparken upp till en tillfredsställande nivå.

Föredraganden anför härom följande.

Förutsättningar föreligga icke f. n. för att upptaga frågan om förrådshållningens omfattning till prövning i dess helhet. De av styrelsen lämnade uppgifterna ge emellertid vid handen, att styrelsens nuvarande materiel icke innebär en tillfredsställande beredskap. Enligt min mening är det också angeläget, att styrelsen icke på grund av brist på sådana maskiner, som numera allmänt komma till användning vid motsvarande arbeten i annans regi, hindras från att bedriva beredskapsarbetena på ett ekonomiskt försvarbart sätt. I avbidan på en fullständig prövning av frågan tillstyrker jag dock endast, att under nästa budgetår ett belopp av 500 000 kronor får användas för återanskaffning och nyanskaffning av materiel.

Föredraganden har erinrat om bristen på uppvärmda förrådslokaler vid centralförråden i Gnesta och Långsele. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att taga närmare ställning till behovet av nya förrådslokaler. Föredraganden har icke heller i övrigt något att erinra mot arbetsmarknadsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under nu ifrågavarande anslag och tillstyrker sålunda, att anslaget för nästa budgetår upptages med ett oförändrat formellt belopp av 100 kronor.

Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m. Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

Chefen för handelsdepartementet har i årets statsverksproposition uttalat, att slutlig ståndpunkt f. n. icke kunde tagas till en av inom departementet tillkallade sakkunniga den 22 juni 1949 avgiven promemoria angående utvidgad rådgivnings- och kreditverksamhet för hantverk och småindustri. I denna hade förutsatts, att en företagarförening efter hand skulle tillskapas i varje län samt att den av de nuvarande företagarföreningarna bedrivna direkta lånerörelsen skulle avvecklas och ersättas med ett kreditgarantisystem.

Under sådana omständigheter anses stödet åt företagarföreningarna alltjämt böra utgå i oförändrade former. Möjligen kunde en viss reservation å anslaget uppkomma för innevarande budgetår. Då emellertid medelsbehovet för ifrågavarande verksamhet svårigen kunde närmare bedömas, förordar föredraganden, att för lån och bidrag till företagarföreningarna under nästa budgetår beräknas oförändrat belopp eller 1 500 000 kronor. Härefter anför han följande.

Tidigare beräknades under reservationsanslaget till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. särskilda medel till främjande av företagsverksamhet, vilka medel stodo till Kungl. Maj:ts disposition. I dessa medel inräknades de belopp, som avsågos till lån och bidrag åt företagarföreningar. Fr. o. m. budgetåret 1948/49 har nu ifrågavarande anslag anvisats särskilt. Härvid har i motsats till vad fallet var tidigare icke beräknats medel annat än för nämnda lån och bidrag. Av beredskapsskäl synes Kungl. Maj:t även i fortsättningen böra kunna vid behov disponera anslaget också för andra ändamål, avseende främjande av företagsverksamhet, än lån och bidrag till företagarföreningar. Någon uppräknig av anslaget bör icke ske av denna anledning.

Anslaget har sålunda för nästa budgetår uppförts med 1 500 000 kronor.

Motioner.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Carl Eric Ericsson m. fl.* (I: 442) och den andra inom andra kammaren av herr *Svensson* i Göteborg *m. fl.* (II: 532), har hemställts, att riksdagen måtte uttala, att hinder icke möter för att den i propositionen före-

slagna hjälpverksamheten bland sjöfolk i utländsk hamn under nästa bud-
getår organiseras förutom i Antwerpen och New York jämväl i San Francisco.

I en inom andra kammaren av herr *Dahlgren m. fl.* väckt motion (II: 533) har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att arbetsförmedling och under-
stödsverksamhet anordnas i samtliga de s. k. centralhamnar som 1946 års
sjömanskommitté ansett böra komma i fråga vid överväganden om förlägg-
ning av centralhamnar, att rederier och befälhavare åläggas skyldighet att
anlita sådan arbetsförmedling för sjöfolk, att utrikessjöfartens rederirörel-
ser åläggas att med minst en tredjedel bestrida kostnaderna för understöds-
verksamheten, samt att erhållet arbetslöshetsunderstöd i utländsk hamn icke
skall vara förenat med återbetalningsskyldighet för den arbetslöse.

Utskottet har vidare i förevarande sammanhang till behandling förehått
dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av
herr *Helmer Persson* (I: 289) och den andra inom andra kammaren av
herrar *Hagberg* i Luleå och *Holmberg* (II: 359), i vilka hemställts, att rik-
sdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om ändring i gäl-
lande kungörelse angående statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbets-
löshet i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motionerna anförts,

dels en inom andra kammaren av herr *Jacobson* i Vilhelmina väckt mo-
tion (II: 177), i vilken föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t
måtte anhålla om en revision rörande de nuvarande bestämmelserna om an-
mälningsskyldigheten vid inträffad arbetslöshet, innebärande en förenkling
i förfarandet inom kommuner belägna inom lappmarken och övre Norrlands
skogsområden,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* väckt motion
(II: 260), vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t
hemställa om sådan ändring av hjälpkungörelsen den 27 maj 1949, nr 278,
att garantier skapas för att tjänstemännens och de kontorsanställdas in-
tressen bliva tillgodosedda inom särskild arbetslöshetsnämnd i städer och
de landskommuner, där ett större antal sådana arbetstagare ha arbete.

Beträffande de skäl, motionärerna anför till stöd för sina förslag, får
utskottet hänvisa till motionerna II: 532, II: 533, I: 289, II: 177 och II: 260.

Utskottet.

Såsom föredragande statsrådet anført är det önskvärt, att svenska sjö-
män utomlands i möjlig mån komma i åtnjutande av de förmåner, som utgå
till svenskar i hemlandet. Utskottet har därför intet att erinra mot en för-
söksverksamhet på detta område i överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t
förordade riktlinjerna. Enligt utskottets mening kunna emellertid vissa för-
delar vara förenade med att ordna understödsverksamheten på sätt stats-
kontoret föreslagit, varigenom de kontanta förmånerna under arbetslöshet
skulle utgå med högre belopp till arbetslöshetsförsäkrade. Utskottet vill där-

för förorda, att berörda fråga ävensom möjligheterna att förenkla systemet göres till föremål för ytterligare överväganden i samband med försöksverksamheten.

I motionerna I: 442 och II: 532 föreslås, att hjälpverksamhet bland sjöfolk i utländsk hamn under nästa budgetår organiseras förutom i Antwerpen och New York jämväl i San Francisco. Vidare har i motionen II: 533 förordats, att denna verksamhet gives än större omfattning och utsträcker till att omfatta samtliga de av 1946 års sjömanskommitté föreslagna 12 centralhamnarna. Utskottet anser sig icke f. n. kunna taga slutlig ställning till hjälpverksamhetens omfattning under nästa budgetår. Starka skäl synas dock tala för en begränsad utvidgning på sätt föreslagits i de förstnämnda motionerna. Utskottet förordar, att Kungl. Maj:t till närmare övervägande upptager frågan, huruvida icke antalet centralhamnar redan under budgetåret 1950/51 skulle kunna utökas från 2 till 3. Vad däremot beträffar det i motionen II: 533 framlagda förslaget i detta avseende, kan utskottet — som av det sagda framgår — icke tillstyrka detsamma.

I sistnämnda motion II: 533 har vidare föreslagits, att rederierna åläggas att dels anlita de föreslagna arbetsförmedlingarna för sjöfolk, dels ock med minst en tredjedel bestrida kostnaderna för understödsverksamheten ävensom att erhållet arbetslöshetsunderstöd i utländsk hamn icke skall vara förordat med återbetalningsskyldighet. Innan erfarenhet vunnits av försöksverksamheten, anser utskottet tillräcklig anledning icke heller föreligga att närmare pröva ifrågavarande förslag.

Av det ovan sagda framgår att utskottet i princip tillstyrker de förslag, som beträffande åtgärder i anledning av sjöfolks arbetslöshet i utländsk hamn framlagts i propositionen.

Vad härefter angår det under anslaget till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. beräknade medelsbehovet till färdigställningsarbeten, vill utskottet särskilt erinra om att talrika påbörjade vägföretag förefinnas inom landet. I den mån arbetskraft är tillgänglig på orten och förutsättningar i övrigt finnas att såsom arbetslöshetshjälp fullfölja företagen, finner utskottet det angeläget, att sådana färdigställningsarbeten — i den mån de alltså äro aktuella — komma till stånd.

Föregående års riksdag uttalade sig för att dyrortsgrupperingen av kontantunderstöden finge bibehållas även under budgetåret 1949/50 under förutsättning, att frågan om ett slopande av densamma komme att ytterligare prövas. Föredragande statsrådet har uttalat, att någon förbättring av statens bidrag till de erkända arbetslöshetskassorna f. n. icke kan komma till stånd. Kontantunderstödens nu gällande dyrortsgruppering anses därför böra bestå även under nästa budgetår. Det torde emellertid i detta sammanhang kunna erinras om att skillnaden i levnadskostnader å olika orter i huvudsak beaktats genom de varierande hyresbidragen. Med hänsyn härtill vill

utskottet ånyo understryka, att Kungl. Maj:t så snart ske kan bör slutligt pröva frågan om ett upphävande av dyrortsgrupperingen av kontantunderstöden.

I avbidan på prövningen av de förslag, som framlagts i den särskilda propositionen angående arbetsvård åt partiellt arbetsföra, bör den hittillsvarande verksamheten på detta område fortsätta.

Utskottet tillstyrker, att 1950 års arbetsförmedlingsutredning erhåller i uppdrag att undersöka frågan om en avveckling av arbetsblockorganisationen. Härutöver vill utskottet särskilt understryka vad föredragande statsrådet anfört därom, att Kungl. Maj:t under nästa budgetår bör äga besluta om en begränsning av organisationens verksamhet.

Det synes även böra åvila nämnda utredning att granska arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet. Därvid bör enligt utskottets mening särskilt beaktas den ingående samordning med väg- och vattenbyggnadsverket, som på detta område torde vara erforderlig.

I motionen II: 260 har hemställts om tillskapande av garantier för att tjänstemännens och de kontorsanställdas intressen bli tillgodosedda inom vissa arbetslöshetsnämnder. I likhet med motionärerna anser utskottet det önskvärt, att ifrågavarande grupper erhålla representation i sådana arbetslöshetsnämnder, där frågor berörande dem kunna komma att behandlas. Utskottet förutsätter, att i sådana fall vederbörande kommun tager hänsyn härtill. Något förtydligande av kungörelsen angående statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet synes dock icke av denna anledning vara erforderligt.

I motionerna I: 289 och II: 359 ha därjämte förordats ändringar i olika avseenden i sistnämnda kungörelse. Utskottet vill med anledning härav erinra om att förslaget till gällande hjälpkungörelse förelades föregående års riksdag. Någon anledning att redan nu ompröva kungörelsen föreligger enligt utskottets mening icke, och utskottet kan därför icke tillstyrka bifall till ifrågavarande motioner.

Beträffande det i motionen II: 177 framställda yrkandet om förenkling av anmälningsförfarandet vid inträffad arbetslöshet har utskottet inhämtat, att frågan f. n. är föremål för övervägande inom arbetsmarknadsstyrelsen. Utskottet förutsätter, att styrelsen därvid kommer att beakta jämväl de i motionen anförda synpunkterna.

Under återopande av det anförda och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

A) att riksdagen må

1) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt i anledning av motionerna I: 442 och II: 532 och med avslag å motionen II: 533 bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om understöd åt sjömän vid arbetslöshet i utländsk hamn i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredragande stats-

rådet föreslagit i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 mars 1950 ävensom vad utskottet i det föregående anfört;

2) till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor;

3) för budgetåret 1950/51 under femte huvudtiteln anvisa

a) till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* ett reservationsanslag av 19 800 000 kronor;

b) till *Kostnader för överflyttning av arbetskraft* ett reservationsanslag av 100 kronor;

c) till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* ett reservationsanslag av 100 kronor;

d) till *Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m.* ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor;

B. att motionen II: 260 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

C. att motionerna I: 289 och II: 359 icke må av riksdagen bifallas;

D. att riksdagen må i anledning av motionen II: 177 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 2 maj 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Rickard Lindström, Sven Larsson, Gränebo, Mannerskantz, Ohlon, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Heiding, fröken Andersson, herrar Sundelin, Rosenberg, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson och Einar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Svensson i Grönvik, Andersson i Malmö, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Ståhl, Bergstrand, Åkerström, Petterson i Degerfors, fröken Elmén, herrar Persson i Vinberg, Birke, Persson i Växjö och Gustafsson i Stockholm.

Reservation

av herr *Mannerskantz* och fröken *Andersson*, vilka ansett, att utskottet bort uttala sig för en avveckling av arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet och att därför det stycke i utskottets utlåtande å s. 9, som börjar med orden »Det synes» och slutar med orden »vara erforderlig», bort hava följande lydelse:

»Det synes även böra åvila nämnda utredning att granska arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet. Enligt utskottets mening bör därvid undersökas, huruvida icke den mest rationella lösningen vore att avveckla denna verksamhet och att vid arbetslöshetstillfällen utnyttja den omfattande organisation av motsvarande slag, som förefinnes hos väg- och vattenbyggnadsverket.»
